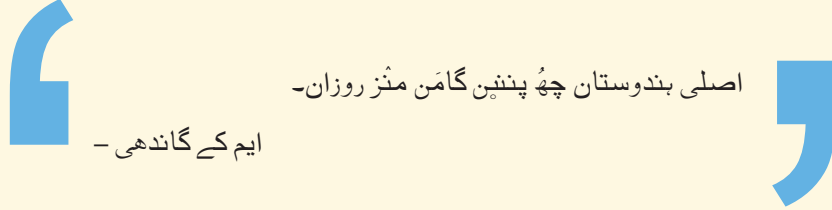

زمینی سطحس پیٹھ جمہوریت- حصہ 2 دہاتی علاقن مَنز مَقامی حُکومت

اصلی بندوستان چہ پننن گامَن مَنز روزان-

ایم کے گاندھی -

بُڈو سوال

1. پنچایتی راج اِدارِ کِیہ چہ؟
2. تہندی افعال کیا چہ؟
3. تَم کِیاز چہ حکمرانی تہ جموریتس مَنز اَم؟

0681CH11

وونی وچھو زِ حُکومت کِتھ کُنی چہ مَقامی سطحس پیٹھ کَام کران۔ یتھ بابس مَنز، آسہ سون توجہ دیہی علاقن مَنز مَقامی حکومتس پیٹھ۔ اُسی گڑھو پننہ وائس بابس مَنز شہری علاقن مَنز۔

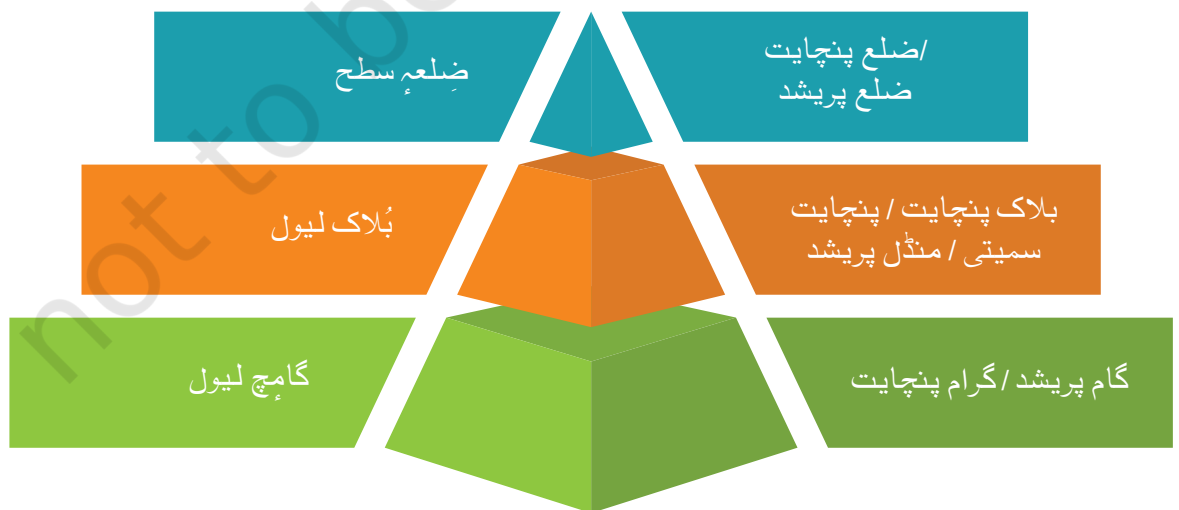
بندُستان چہ واریاہ زیاد سائزک تہ تنوع وول مُلک۔ اُسہ چہ تقریباً 600,000 گام، 8,000 قصبہ تہ 4,000 کھوتہ زیاد شہر۔ سانہ آبادی چہ 1.4 بلین پار کُرْمِز، یمو مَنز تقریباً زِ تہائی گامی علاقن مَنز روزان چہ۔ یتھ پیچید معاشرس مَنز کِتھ پائٹھ چہ آسہ پننس پانس پیٹھ حکومت کران؟

اسه پڙ بماليه کس دامنس منڙ اکه لوکڻه گامک، لکشمڻ پورک سفر کړن. اته منڙ چه 200 گر ته تقريباً 700 آبادی، یمو منڙ زياد تر زمين دار چه. لوکھ چه پښی زمين وويداوان ته گاؤ يا ژهاولي پالان. کيښن بڼد رسته دار چه مسلح فوجس منڙ خدمات انجام دوان. کيښه لوکڻه گامی چه نوکړين بڼدس تلاش منڙ شهرس منڙ بجرت گرمی. ييمه گامچ کياه ضرورته چه. شايد کهښن خاطر آب، اگر سيښاه روډ سترى نوقصان گوو تيله مرکزى سرکه پښ مرمت کړنى، يا گامک پرائمري سکول برقرار تهاون؟ گامک کته کنى کر پتهين معاملن متعلق فاصله یم تهين دوه دش چه زند ته تم کته مليو تم ضرورته پور کرڼه خاطر وسايل؟ اگر زمينس متعلق تناز آسه يا کانه فصل ژور ښه ييم تيله کياه گڙه؟ گامس منڙ بيکن يتهى واريه سوال پډ گڙته. کياه لوکھ بکا يتهى پښته مسلخ خاطر رياست يا قومى رازدانته تام ژلته؟

پنچايتى راج نظام

بڼدستان کيڼ پښته گامڼ بڼدى پاتهى چه لکشمڻ پور کيڼ لکن منڙ مقامى حکومتک اکه نظام يته 'پنچايت' ونه چه پوان، یس گامه چه مجلسه بڼد حواله چه پنچايت چه گورننس لوکن نزديک انان، ييمه سترى تم باپته فاصله سازى بڼدس عملس منڙ سرگرمى سان حصه ښى چه ممکن بنان. امی موکھ چه پنچايت نظام، يته پنچايتى راج ته ونان چه، چه خود حکومتچ اکه شکل. پنچايت چه مقامى مسلخ حل کرنس، ترقى فروغ ښس ته يه يقينى بناونس منڙ اہم کردار ادا کران ز سرکار سکيمن بڼد فايد چه بنيادى سطحس تام واتان.

فيگ ۱۱-۱

ٻٽه ڪُنڙن ڏاڍا ڳرام سِٽي واضح ڇهه زِ پنڇايتي راج نظام ڇهه تڙين سطحن پيڻه ڪام ڪران-
 ٻونڀ پيڻه- ڳام، بلاڪ تہ ضلعہ- اتي ڇهه 'تڙے درجڪ نظام' وٺان- ڀمن ادارن پڻڙ ذمہ داري
 ڇهه اڪہ وٽہ ضلعس مٿڙ زندگي پڻڌين تقريباً تمام پهلون بڻڌ احاطہ ڪران، زراعت، مڪان،
 سڙڪن پڻڙ ديڪه بهال، آبي وسائلن بڻڌ انتظام، تعليم، صحتڇ ديڪه بهال تہ سماجي فلاح
 و بهبود پيڻه ثقافتي سرگرمين تام-

گرام پنڇايت

اسہ ڪرو صفحہ 164 پيڻه تصوير 11.1 ڪہ بنياد سِٽي شروع — ڳرام پنڇايت، ڀوس
 ڳامي علاقن بندين لوڪن نزديڪ ڇهه- اميڪہ رُڪن ڇهه سيوڏے ڳرام سبها ذريعہ مُنتخب
 ڪرنہ ڀوان، ڀس اڪس ڳامڪ (يا بمساڀہ ڳامن بڻڌ جماڙ) بالغن بڻڌ اڪہ گروپ ڇهه ڀم ووٽر
 پاڻهڙي داخل ڇهه گڙهان- ڳرام سبهاڀہ مٿڙ ڇهه زنانہ تہ مرد پنڀنس علاقس سِٽي وابستہ تمام
 معاملن پيڻه بَحڙ ڪران تہ فاصلہ ڪران- پڙيتہ ڳرام پنڇايت ڇهه اڪہ سربراہ يا صدر مُنتخب
 ڪران ڀتہ 'سرپنڇ' يا 'پردهان' وٺان ڇهه- حالہ وري ڀن مٿڙ ڇهه زيادہ ڪهوتہ زيادہ زنانہ سرپنڇ
 بنيمڙ-

مثالی سرپنچ

دنيشور ڪامبلے چھ اڪھ ٿرانس جينڊر شخص يس 2017 بس مئز مهاراشٽر ڪس سولاپور ضلع ڪس ترنگفل گامڪ سرپنچ منتخب آو ڪرنہ ڪامبلے سُنڊ مقصد چھ لوڪ سيوا، گرام

سيوا، يعني، 'گامچ خدمت چھ عوامچ خدمت' ڪامبلين ڊڙ

باقي شين ووميدوارن شڪست ڊتھ سرپنچ بننہ۔

مدھيه پرديش ڪس ڪھنڪھنڌوي گامچ بهيل

ڪميٽي ٻنڙ رُڪن وندنا بهادر ميڏاين

ڪر پدرش آبي اصولن ٻنڙ خلاف

ورزي ڪرتھ پنينس گامچ گوڏنچ

زنانه سرپنچ بننہ۔ تم ڪر گامس مئز

زنانه سبھا اجلاس مئز شرڪت ڪرنہ خاٽر راضي تہ ڪرن

تعليم تہ صفائي بون ايم مسلن پيٽھ توجه ڊنہ، دور دور تام

پهچان حاصل۔ وندنا سُنڊ سفر چھ باوان ز زنانه ڪتھ ڪنو

ميڪن گامي بندوستانس تبديل ڪرنس مئز ايم ڪردار ادا ڪرتھ۔

ديهي بندوستان۔

مھاراشٽر ڪس احمد نگر ضلعڪ اڪھ گام بيورے بازار اوس اڪثر قحط تہ ڪم زرعي پاڊاوار ستي متاثر ڪڙهان۔

پوپٽ راؤ باگوجي پوار سنڊ سرپنچ بننہ پتہ ڪور ٿي انا هزارے سُنڊ روڊ آب جمع ڪرن، واٽر شيڊ تحفظ تہ

لچھ ٻُرس پيمانس پيٽھ ڪلي لگاؤنڪ ماڻل لاگو ڪورن شروع، يمو ساروے ڪور زميني آب ريچار ڪرنس

مئز ايم ڪردار ادا گامين بند اشتراڪ ستي بنيو و بوري بازار ڪيٽرهن ورين مئز اڪھ سڀز تہ خوشحال گام۔

166 شری پوپٹ راڻ پوار آو 2020 بس منڙ پدم شری
اعزاز ڊنہ گرام پنچایتس جُھ اکھ پنچایت سکرپٹری
مدر کران یس انتظامی کَام انجام ڊوان جُھ پتھ کُنی
زن میٹنگ بلاونہ تہ ریکارڈ برقرار تهاون۔ زیاد تر
گرام پنچایتن جُھ بندوستان کین واریابن حصن منڙ
'پٹواری' ناوک اکھ افسر تہ مدر کران، یس گامین بند
زمینی ریکارڈ برقرار تهاوان جُھ۔ کینٹھن معاملن
منڙ جُھ پٹواری نقشہ تهاوان یم نسلہ پرائی جُھ!

آته متعلق سونچو

توبہ کتھ کُنی چھو باسان ز یم پرائی نقشہ بیکن اسہ خاطر مدرگار آستہ؟
کیا تہ پکا اسہ پوت کالس تہ حالس متعلق کینہہ وئنتہ؟

بچن بند خاطر دوستانہ پنچایتی اقدام

پنچایتن جُھ پرتھ کانسہ پنڙ آواز بوزنی - یتھ منڙ شری پنڙ آواز تہ شامل جُھ۔ چائلڊ
فرینڈلی پنچایت انیشی ایٹو جُھ شری خاطر تمن معاملن پیٹھ پنڙ خیالات تہ راء ظاہر
کرنک موقعہ پاد کران یم تہندس صحتس ستری وابستہ جُھ۔ واریابن ریاستن منڙ جُھ بال
سبھابن تہ بال پنچایتن منڙ شری پنڙ شرکتج حوصلہ افزایی خاطر باقاعدگی سان قدم تلنہ
یوان، ییلہ زن گامکی زٹھی تہندین خدشاتن بند حل ٲھارنچ کوشش کران جُھ۔

مثالہ پاتھہ مہاراشٹرابس منڙ جُھ کینہہ بال پنچایتو شری پنڙ مژوری تہ شری بند خاندن
ختم کرنہ خاطر کَام کرمٹ۔ تمو جُھ واریاہ شری واپس سکول انیمتہ۔ بال پنچایتیکہ رکن جُھ
مالس ماجہ تہ باقیہ بالغن پنڙی بچہ واپس سکول سوزنہ خاطر راضی کرنہ خاطر اکہ وٹہ
گڑھان، تہ تمن کورن خاطر خاندنک انتظام نہ کرنہ خاطر یمن تعلیم حاصل کرنہ

واریابو گرام پنچایتو جُھ شری بند دوستانہ پھل کرنہ باپتھ ایوارڈ زینمتہ۔ یہ جُھ سکھمچ
اکھ مثال:

مغربی سکھمس منڙ سنگکھو رادھو کھانڈو گرام پنچایتن جُھ شری پنڙ ضرورتن تہ
حقوقن واریاہ اہمیت ڊٲمٹ۔

پنچایتن جُھ سکولن باپتھ کمپاؤنڈ دیوار بناؤمٹ تاکہ تم جُھ شری خاطر محفوظ بناؤمٹ۔

یہ کتھ یقینی بناونہ خاطر ز طالب علمن میلہ حفظان صحتک رنتھ مڈ ے میل، گرام پنچایتن چھ سکولن منز کچن بناومڑ۔ یمو کوششو خاطر چھ سنگکھو راہو کھانڈو شرین خاطر دوستانہ گرام پنچایت قرار دنہ اُمت۔

اسہ وچھو راجستھانچ بیاکھ اکھ مثال تہ

کیٹھہ ڈبلہ بڑونہہ بنکر رائے سنڈ 'بیرفٹ کالج' چہ انتظامچ اکھ شاخ 'چلڈرن پارلیمنٹ' چھ راجستھان کین گامی علاقن منز تعلیم تہ جمہوری شرکتہ ذریعہ پسماندہ شرین باختیار بناوان۔ 8 پیٹھہ 14 وُبر وآنسہ ہندی شرو چھ گورننس کس عملس منز آوری، جموریت تہ سماجی ذمہ داری متعلق بیچھنہ خاطر نایٹ سکولن تہ پارلیمنٹ ہش انتخا 'پارلیمنٹ' گر رسمی طریقہ کارن ہنز پیروی، یتھ منز ووٹر شناختی کارڈ تہ مہم شامل چھ۔ منتخب نمایندن بناو اکھ 'کابینہ'، یس سکول مینجمنٹچ نگرانی کران تہ کمیونٹی ضروریاتن ہنز وکالت کران اوس۔ امہ پھل ستر گئیہ قیادتچ مہارت تہ سماجی بیداری فروغ بییمہ ستر شرو سماجی اصولن چیلنج کرنس تہ تبدیلین ہنز وکالت کرنس قابل شرو چھ تعلیم، صفائی تہ صفائی بوین مسلن پیٹھ سرگرمی سان توجہ دوان سماجی مساوات، کمیونٹی ہنز ترقی منز چھ حصہ۔ بچن ہنز پارلیمنٹ چہ پھلس ملیہ واریاہ تعریف، یمن منز 2001 ہس منز دنیابک شرین ہند اعزازی ایوارڈ تہ شامل چھ۔

کلاس سرگرمی پاتھی گژهن ژور یا پانژه طالبه علم بال پنچایت بناونه ته باقی طبقه چه تصور کران ز تم چه گامی کر- گرام سبها کمن معاملن پیٹھ کر بحر؟ اُمس کُمی چیلنجن بُند مُقابلہ بیکه یہ کُمی حل کر تجویز؟

پنچایت سمیتی ته ضلع پریشد

بلاک سطحس ته ضلع سطحس پیٹھ چه یتھی ادار موجود، یم گامه کس سطحس پیٹھ چه- یمن بند ناو چه ابرام ڈایاگرامس منز درج کرنه اُمت یُس اسه صفحه 164 پیٹھ چه شکل 11.1 منز وجهمت- بلاک سطحس پیٹھ پنچایت سمیتی چه ضلع سطحس پیٹھ گرام پنچایت ته ضلع پریشدس درمیان رابطه- یمن ادارن بند رُکن چه مقامی لکه مُنتخب کران، مگر یمن منز بیکن باقی رُکن آسته یتھ کنه زن علاقہ کین گامن بند سرینچ ته ریاستی قانون ساز ایسمبلی بند مقامی رُکن-

پنچایت سمیتین بنز تشکیل چه ریاسته پیٹھ ریاستس منز مُختلف، مگر مقامی لوکن بنز شرکت مضبوط کرنس منز چه پهنند کردار بوی روزان- تم چه گرام پنچایتن منز معاملن منز بهم آبنگی کران، مثلاً، تمام گرام پنچایتو پیٹھ ترقیاتی منصوبه جمع کرته ته تم ترتیب وار ضلع یا ریاستی سطحس پیٹھ پیش کرنه خاطر یکوٹ ته اوته- یہ چه یتھین ترقیاتی منصوبن ته پردهان منتری گرام سڑک یوجنا بشن سرکاری سکیمن بایته فنڈ الاٹ کرنس منز سهولت فراہم کران، یُس گامی علاقن منز پریتھ موسمس منز سڑکن بنز تعمیرس فروغ چه دوان-

تریشونی سطحن پیٹھ چه خاص اصول بناونه اُمتی تاکه آبادی بندی پسمانده طبقه بیکن پنی ضرورت ته مسله بوزته- یمن ادارن منز چه زنانن خاطر ترئیم حصه نشستہ محفوظ کرنک انتظام ته-

توبه ڪيائڻ ڇهو باسان ز حڪومتس خاطر ڇهه يه ضروري ز سه ڪر معاشر ڪين پسمانده طبقن
پنزن ضرورياتن ته مسلن پيڻه زياد توجهه؟

ولوڊو يافت ڪرو

- مركزي سطحس پيڻه ته پنچايت ڪس سطحس پيڻه گورننس نظامس درميان ڪم
بشر ته فرق ڇهه ٿي محسوس ڪران؟ (اشار: اگر ضرورت آسه باب 10 ڪن ريفر ڪريو-)
- اگر توبه ڪيڻه پنچايت ارڪانن ستي ملنڪ موقعه مليو، ٿي ڪم سوال ڇهه ٿي
پرڙهن يڙهان؟ سوالنامه بناونءِ خاطر ڪرو لوڪڻين گروپن منڙ بحر ڪيڻهن گرام
پنچايت رڪنن ستي ملو يا ٿي ڊيو پنڻس سڪولس منڙ دعوت- ٿي پرڙهو پنڻس
سوالنامس منڙ سوال ته ليکڪو اڪه موصصر رپورٽ-

اسه پز ياد تهاون ز پنچايتي راج ادارن بند ڏهانچي ته ڪام ڇهه ساريسه رياستن منڙ ڪيڻه
مختلف- اميڪ وجهه ڇهه يه ز رياستن ڇهه يمن ادارن پيڻه اختيار- مگر تهنڊ مقصد ڇهه بوي
- يه ڇهه گامڪ پنڻن گامن ته مقامي علاقن پنڊس انتظامس ته ترقي منڙ فعال حصه پنڻس
قابل بناون-

ارتهاشاسترا ڇهه حڪمراني بند اڪه قديم متن يس تقريباً 2,300 ورهيو بروڻه ڪاواليابن
(يته پته ڇاڪيا ته ونان ڇهه) ليوکهمت- باقي چين علاو، ڇهه يه بيان ڪران ز رياست
ڪته پانڻه گڙهه تشڪيل دينه ته چلاونه ٿي، معيشت ڪته پانڻه بيڪو خوشحال بناوت،
حڪمرانن بند فرائض ڪيا ڇهه ته جنگ ڪته پانڻه ڇهه ڪرن- رياستي دستگاري بند اڪه
مآبر، ڪاو-اليا، ڇهه يه ته وضاحت ڪران ز گام پيڻه علاقائي دارالحڪومتس تام ڪته
پانڻه گڙهه اڪه پور انتظامي ڏهانچي تهونه ٿي-

"بادشاہ کر پڑتہ 10 گامن خاطر اکھ سنگر با (اکھ ذیلی ضلع بیڈ کوارٹر) قایم۔ پڑتہ 100 گامن خاطر اکھ کروا (ضلع بیڈ کوارٹر)۔ پڑتہ 400 گامن خاطر چھ اکھ ڈرو امکھا۔ تہ پڑتہ 800 گامن خاطر چھ اکھ ستھانیہ (صوبائی بیڈ کوارٹر)۔"

اُرچہ زبانہ منتر، تم ناو کٔياہ چھ یم اُسی یم ژور زمردوان؟ کیا یہ چھا نہ حیرت انگیز ز
اُرچہ زبانہ منتر، تم ناو کٔياہ چھ یم اُسی یم ژور زمردوان؟ کیا یہ چھا نہ حیرت انگیز زیتھی ڈھانچہ
اوس یوتاه بروئہ سوچنہ آمت؟

امامہ بروئہہ ز اسی پکو بروئہہ۔

→ گامی علاقن منڙ ڇھ مقامي حڪومت تڙين سطحن بندس نظامس منڙ منظم
ڪرڻ پوان۔

→ (پنڄايتي راج نظامس منڙ جموريت ڇھ لوڪن پڙز براہ راست شرڪتہ تہ تہندڀو
منتخب نمايندو ذريعہ روشوني ذريعہ ڪام ڪران۔

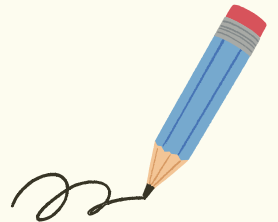
→ (پنڄايتي راج ادار ڇھ گامي علاقن منڙ لوڪن خود حڪومتڪ اڪھ پيمانہ روان، تاڪم تہ مڪن
پنہ مسئلہ سنبھالته تہ ترقي آتي منصوبن منڙ تعاون ڪرته۔

سوال، سرگرمیہ تہ پروجیکٹ

1. پُن پان گرو ٹیسٹ - پیٹھ کنہ دِنہ اُمّت متن وُچھنہ بغار، بیکو تہی پنچایتی راج نظام کین تڑین درجن بُند ناو دتہ؟ تڑیو درجن منز کِیاہ چہ پڑیتہ اُکس اہم کام؟
2. گامس منز سڑک پیٹھ پینہ اُمّتی پلاسٹک تھیلن ہندس مسلسل مُتعلق لیکھو سرپنچس اکھ چٹھو۔
3. تہندس خیالس منز کمہ قسمک نفر گڑھ گرام پنچایتک زُکن آسن؟
4. فرض گرو ز تہی چھو گامہ کس سکولس منز پران۔ یہ سکول چھ شابرانس سیتی واقعہ تہ طالب علمن چھ روہ کس آخرس پیٹھ سکول پینہ وز سڑک اپار کُرن مُشکل گڑھان۔ یہ مسلہ حل کرنہ خاطر کِیاہ آپشن چھ؟ پنچایتی راجس منز کُمی ادارہ بیکن توبہ مدر گرتھ؟ طالبہ علم کِیاہ بیکن گرتھ؟

نوڈلز

© NCERT
not to be republished

!نوڈلز چھ سون 'نوٹ اینڈ ڈوڈلز' بک مخفف*